פה: כסוי הדם פרק ששי חולין

אימא תהני ליה שחיטת אמו. דוקא נקט בן ט' מי אכל מת לו בן מ' פשיטא דהוי ירק אמו שהיא טרפה ואע"ג דאמר בחלו טרפות (לעיל דף נח.) דולד טרפה לא הוי ירק אמו היינו לפי שהוא מי ואין מיזוגו מלוי באמו ואמ"ת והיכי ס"ד דמשום דרבי סבר לה כר"מ באותו ואת בנו דתיהני ליה שחיטת אמו הא בכסוי הדם סבר לה כרבי שמעון וי"ל דבכל מילי סבר לה כר"מ דאשכחנא במרובה (נ"ק דף ע.) דסתם לן כר' מאיר בתשלומי ארבעה וחמשה:

פשיטא דאמר רב יהודה וכי יצות מן הבהמה כו'. והא דלא מייתי מתניתין דבהמה המקשה (לעיל דף עב.): לא אם טיהרה שחיטת טרפה לאותה כו' משום דהוה מלי למיפרך בן מ' מי יומיה:

סלקא דעתך אמינא הואיל וא"ר שמעון מותר בהנאה. לא מלי למינקט שאותו טרפה והיא אותו ואת בנו וסד"א דכיון דפטור הוא לאו שחיטה היא כלל ולא מיטהרה מידי נגלה לאיכא למימר דלענין שאותו הוא דלא הוא שחיטה אבל לענין גופה הוא שחיטה לכך מייתי ראיה דלא לענין גופה שתחשב חולין בעזרה לאסור בהנאה לא הוא שחיטה:

אין והתנן רבי שמעון אומר כו'. משנה היא בפ' בתרא דתמורה (דף לג:) וממתני' דהכא דפטורין חולין בעזרה מכסוי לא מייתי משום דלא מזכר בה ר"ש אלא ומכמים פוטרים ורבי קתני לה אבל ממתני' דמרובה (נ"ק דף ע.) דפטר רבי שמעון חולין בעזרה מארבעה וחמשה הוה מלי למידק דאי לא הוא דאוריתא הוה מייב כדמוכח התם בגמרא (דף עב:) שמא הכא נעי לאוכוחי דאסור בהנאה וה"ק מכלל דסבר רבי שמעון דחולין בעזרה אסורים בהנאה דאוריתא לכך לא מייתי ההיא דמרובה (שם דף ע.) דמהתם לא הוה מלי למידק איסור הנאה אלא איסור אכילה וא"ת ומאי קשה ליה דקא מתמה וסבר רבי שמעון חולין שנשחטו בעזרה דאוריתא וי"ל משום דאיכא גרייתא בהאיש מקדש (קדושין דף נח.) דקאמר רבי שמעון דהמקדש בחולין שנשחטו בעזרה מקודשת ומכח ההיא דמייתי מוקי התם בטרפה ואין נראה דא"כ הוה ליה לאמויי הכא ההיא גרייתא ולאוקמי בטרפה כדמוקי התם ונראה לר"ת דקס"ל הך דמתניתין גופה דמייתי דקתני וכן היה משמע דהיה הוי דרבנן מדקתני וכן וא"כ בהמה נמי דרבנן וקתני וכן משום דגזירון היה אטו בהמה דאי מדאוריתא היה נמי דאוריתא ומאי וכן ומשני אין והתנן כלומר ומעוגך דמהכא גופה יש לדקדק שהיא דאוריתא דאי דרבנן הוי היה גזירה לגזירה:

היינו דגזירון היה אטו בהמה. בהאיש מקדש (שם דף נח.) מייתי נמי מהך מתניתין דסבר ר"ש דחולין בעזרה דאוריתא ואין מאריך שם כמו כאן ופירש [3] בקונטרס דדייק מדהוא בשריפה דאי דרבנן לא היה טעון שריפה ואי אפשר לומר כן דבהדיא מדקדק כאן מכח היה וא"ת דהכא משמע דאפילו הוא דאוריתא הוא היה דרבנן והתם מייתי קרא לאסור בהמה ועוף [2] וי"ל דרבי שמעון פליג אההיא ברייתא ועי"ל דלא פליגי ונפקא כאן כפירוש הקונטרס דהתם ואשריפה קאי הכא דאי אמרת בשלמא דאוריתא נין בהמה ובין היה ועוף היינו דגזירון הכא בהיה שריפה אטו בהמה אע"ג דבהמה גופה לא הוא בשריפה אלא גזירה אטו קדשים שיצאו לחוץ שהם בשריפה ובהיה ליכא למטעי אטו קדשים ולא תשיבא גזירה כיון דאסורא מיהא דאוריתא והוא כולה מדא גזירה אבל אי דרבנן אמאי היה בשריפה:

סיפא

לא לכל אמר ר' מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה מודה ר"מ שאין מתירתה באכילה ולא לכל אמר ר"ש [6] שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה מודה רבי שמעון שמטהרתה מידי נבלה אמר מר לא לכל א"ר מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה מודה רבי מאיר שאין מתירתה באכילה פשיטא טרפה בשחיטה מי מישתריא לא צריכא לשוחט את הטרפה ומצא בה בן ט' חי סד"א הואיל דאמר רבי מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה תהני ליה שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמשמע לן ותסברא והאמר ר"מ בן פקועה טעון שחיטה לא צריכא דרבי סבר לה כר' מאיר דאמר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה וסבר לה כרבנן דאמרי שחיטת אמו מטהרתו כיון דאמור רבנן שחיטת אמו מטהרתו תהני ליה שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמ"ל ולא לכל אמר רבי שמעון שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה מודה ר"ש שמטהרתה מידי נבלה פשיטא [7] דאמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה במתניתא תנא [1] וכי יצות מן הבהמה מקצת בהמה מטמאה ומקצת בהמה אינה מטמאה ואי זו זו טרפה ששחטה לא צריכא לשוחט את הטרפה והיא חולין בעזרה דתניא [2] השוחט את הטרפה וכן השוחט ונמצאת טריפה זה וזה חולין בעזרה ר"ש [8] מתיר בהנאה וחכמים אוסרין סד"א הואיל וא"ר שמעון מותר בהנאה אלמא לאו שחיטה היא כלל אימא מידי נבלה נמי לא מטהרה קמ"ל אמר ליה רב פפא לאביי וסבר ר"ש חולין בעזרה דאוריתא היא א"ל אין [3] והתנן ר' שמעון אומר חולין שנשחטו בעזרה ישרפו באש וכן היה שנשחטה בעזרה אי אמרת בשלמא דאוריתא היינו דגזירון היה אטו בהמה אלא אי אמרת דרבנן בהמה מאי טעמא דילמא אתי למיכל קדשים בחוץ [4] היא גופה גזרה ואגן ניקום ונגזור גזירה לגזירה רבי חייא נפל ליה יאניבא בביתניה [5] אתא לקמיה דרבי אמר ליה שקול עופא ושחוט על בוביתא דמיא דמורח דמא ושביק ליה היכי עביד הכי והתניא [6] השוחט וצריך לדם חייב לכסות ביצד יעשה או נוחרו או עוקרו כי אתא רב דימי אמר צא טרוף אמר ליה כי אתא רבין אמר צא נחור אמר ליה למאן דאמר צא טרוף מאי טעמא לא אמר צא נחור וכי תימא קסבר [7] אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו [8] והתניא רבי אומר [2] באשר צויתיך מלמד שנצטוה משה על הושט ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה לא

לא לכל אמר רבי מאיר. לא לכל הדברים אמר רבי מאיר שמה שחיטה כדמפרש דמודי ר"מ שאינה מתירתה באכילה ולקמן פריך פשיטא: **כן ע' מי.** דלאו יכך אמו הוא כולי האי ולענין שחיטה משתרי בשחיטת האם: **סד"א.** האי נמי בשחיטת הטרפה: **קמ"ל.** דאינה מתירתה ובעי למשחטיה ושחיטת עצמו מתירתו דקס"ל (לעיל דף עב.) דאכרעה סימנין אכסר ביה דממנא בנן תשעה חי: **והא אמר ר"מ.** בפרק בהמה המקשה (לעיל דף עב.): **כן פקועה.** אפילו היא כשרה טעון שחיטה: **לא צריכא.** הא דר' אבא אלא מאי משום דרבי סבר לה כר' מאיר בחותו ואת בנו כדאמר לעיל (ע"א): **וסבר לה כרבנן.** בכן פקועה דלא שמעינן ליה דפליג מהו דתימא כיון דבן ט' הוא ושחיטת עצמו מתירתו אפילו לרבי שמעון דקס"ל בפרק בהמה המקשה (שם) אכרעה סימנין אכסר ביה דממנא הילכך לאו יכך אמו הוא לאתסורי משום טרפות דידה ואימא לרבי דסבר ליה כרבי מאיר תהני ליה שחיטת אמו ולא ליבעי למשחטיה הא שחוטה היא קמ"ל: **אם הערפה.** כגון נחתכו רגליה טרפות הגיכר: **ונמצאת טרפה.** בבני מעיין: **מיד בהנאה.** דשחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה ולא קרינא בהו חולין שנשחטו בעזרה דזבחיה כתיב בהו (דברים יב) כי ירחק חבמת בריחוק מקום אתה זובח כו' (קדושין דף מ:): **וסבר ר' שמעון חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא.** מחבמת דדפרשינן דקבעי שחיטה ראויה דאי א] רבנן וטעמא דאסירי משום דמאן דנשחטו בפנים סבר קדשים ניעבו וחזי דקאכלי להו בחוץ ואתי למיכל אכילת קדשים בחוץ מה לי ראויה ומה לי אינה ראויה הא אתי לאתהנויי מקדשים פסולים: **אין וספנן.** בגיטותא: **וכן היה.** אע"ג דכולי עלמא ידעי דלאו קדשים ניעבו: **דגזרינן היה אטו בהמה.** אטו סיפא נקט האי ליגנא דהא ודאי מהיכא דאיתרבי בהמה א] בקדשים אתרבי מיה וה"ק אפילו לא כתיב בדין הוא דגזרון: **יאניבא.** תולעת האוכלת בשמן. טייג"א בלע"ז: **על בוביתא דמיא.** מי"ש) המשרה בהפשמן שם: **דמורח דמא.** ריח המולעת ויכרח שתוצא הוא לדם עוף: **והיכי עביד הכי.** דלא מכסי ליה: **וצריך לדם.** כגון זה: **חייב לכסות.** ולא יעשה ממנו לרבינו: **כיצד הוא עושה.** והא פטור מן הכסוי: **נוחרו.** חונקו: **עוקרו.** עוקר סימנים: **לא טרוף.** עשהו תחלה טרפה ואח"כ שחוטו דתיהוי שחיטה ראויה לאויה: **לא טרוף א"ל.** רבי לר"מ: **זו היא שחיטתו.** ולריך כסוי: **כאשר צויתיך.** מכלל שנצטוה בעל פה הלכות שחיטה שהרי בתורה לא מלינו שלוה לא

עין משפט נר מצוה

יח א מיי' פ"ב מהל' שחיטה הל' ז סמג עשין נב:

יט ב (מיי' פי"ד שם) סמג עשין סד טוש"ע י"ד סי' מח סעיף יח:

תורה אור השלם

1. וכי יצות מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה הנגע בנבלתה יטמא עד הערב: ויקרא יא לט
2. כי ירחק ממך המקום אשר יבחר יי אלהיך לשום שמו שם וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן יי לך כאשר צויתיך ואכלת בשעריך בכל אות נפשך: דברים יב כא

לעזי רש"י

טייג"א [טייגי"א]. עש.

שיטה מקובצת

א) מהיכא דאיתרבי בהמה בקדושין (דף נז) אתרבי היה: ב) יפה שם בקונטרס דדייק מדהוא:

רבינו גרשום

הכי גרס' וסבר ר"ש חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא כו'. כלומר דחזינן הכא השוחט טרפה חולין בעזרה ר"ש מתיר בהנאה. (כלומר) משום דטרפה הוה דלא השובה שחיטה. אבל אי שחט חולין כשרה בעזרה ס"ל דאסורה בהנאה: בהמה טעמא מאי דלמא אתי למיכל קדשים בחוץ. כלומר דאי שרינן חולין בעזרה הוה קא שרו נמי קדשים בחוץ: היא גופא גזירה. כלומר בהמת חולין בעזרה גזירה ואגן ליקום לגזור גזירה לגזירה. כלומר היה אטו בהמה: יניבא טייגא בלע"ז. כלומר הפשתן היה במשרה בתוך המים ולשם הוה ביה יניבא: על בוביתא דמיא. כלומר על המשרה: צא טרוף א"ל. כלומר עשה בה אחד מי"ח טרפות קודם שתשחטהו ואח"כ שחטהו דהו"ל שחיטה שאינה ראויה ואי אתה צריך לכסות: וכי תימא קא סבר אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו. כלומר אם היה נוחר היה צריך לכסות ז) לא מיבעיא צא נחור: דיש שחיטה לעוף מן התורה. כלומר דלא אמרי' נחירתו זו היא שחיטתו ואם אתה נוחר אי אתה חייב לכסות אבל צא טרוף כו': קס"ל ר"י חייא בר אבא. כלומר ר"א רבי דבריו של ר"ש בכסוי הדם דבעינן שחיטה ראויה: וכי תימא קסבר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה. כלומר ואי נ"ל דאי אתה צריך לעוף אע"פ"כ צריך לכסות דשחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה:

ז) נראה לע"ל לא מצינו לא נחור דלאו שחיטה היא כלל. כלומר דלא אמרי' וכי לא אתה חייב לכסות דיש שחיטה לעוף מה"ת אבל לא עריף וכו'.

מסורת הש"ס

א) (לעיל פ. וש"נ), ב) לעיל עב. לקמן קכח: זבחים סט:, ג) (קדושין נח.), ד) תמורה לג: קדושין נח., ה) [שבת יח]: כילה ג. יומות כח: וש"נ), ו) לעיל מ: [תוספתא פ"ו ה"ב ע"ס], ז) [לעיל ד. וש"נ], ח) לעיל כח. יומא עה:, ט) נס"ל: ביב מי.

גליון הש"ס

גמ' אתא לקבייה דרבי. עיין ירושלמי פרק ה' דמעשר שני:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה וסבר ר"ש חולין וכו' שחיטה לאויה דאי דלא רבנן. מלת רבנן נמחק וכ"כ תדרבנן: ב) ד"ה היינו דגזרון היה וכו' דאיתרבי בהמה בקדשים. מלת בקדשים נמחק. וכ"כ ע' בקדושין דף נ"ז ס"ל ופי' ריטב"א: ג) תוס' ד"ה היינו וכו' וי"ל דר"ש פליג אההיא ברייתא. כ"כ ע' זבחים ס"מ ע"ל תוס' ד"ה אימר דאמר וכו':

מוסף רש"י

שחיטה שאינה ראויה. לאכילה, לא שמה שחיטה. וכל מיזב ואיסור הכא על ידי שחיטה תל עליה (קדושין נח.). מקצת בהמה מטמאה. כגון אבר מבהמה, מדכתיב וכי יצות דמשמע כגון מיתה שאינה שוטה חליפין וחיטין אבר, ופיפיה דקא הטעם בנבלה יטמא, ומקצתה אינה מטמאה. ואף על פי שהיא כמתה, כגון טרפה שחטה (לקמן קכח.). חולין שנשחטו בעזרה ישרפו. משום דמיתלפי בהו קדשים שאינם בהו פסול, דאי אמר יקברו, מין דלא מיכחא מינלמא לי חולין הוו לי קדשים, אמו לאיתר נמי קדשים שאינם בהן פסול טומאה לי פסול נותר יקברו, וקר"ל בפסחים בפ"ב (כד.), בקדש נאם הארון, לימד על כל הפסולין שבקדש שהן כשרפה (תמורה לג.). וכן היה שנשחטה בעזרה. אפילו אם חולין היה דליגא למינר משום דלא ליקרוב קדשים פסולין, דהא כולי עלמא ידעי דהיה כמוקדשים ליגא ולא אתי לאתויי. אפילו הכי תשרף (שם) ולא שני להו בקבורה אלמא איסורו מן התורה, דאי מדרבנן מי מחמרינן כולי האי, נהי דבנבהמה נאור אטו פסולי המוקדשין דלא נימרו קדשים פסולין נקבריים, אלא היה לא עיקר איסור דידה אלא דאוריתא מהיכא תיתי הא ליכא למיגזר אטו קדשים ולמה היא בשריפה ואפילו (וי"ב ואפשר) בקבורה אלא ודאי איסורן מן התורה ובריפתן מדברי סופרים, בבהמה נאור דילמא אתי למיגר קדשים פסולין לקבורה והתורה אמרה שרפו, ובהיה נמי נאור אלא אחלוק בדין חולין שנשחטו בעזרה, שהאור חכמים דבריהן בכל מקום אלא יפקפקו בהם

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com